

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ

(ΕΚΛΗΝΟΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΓΡΑΦΩΝ)

1661-1781

ΟΣΙΟΣ
ΑΙΤΩΛΟΣ
ΕΥΓΕΝΙΟΣ

1597 - 1642

ΑΙΜΑΤΑΧΙΟΣ
Δ. ΓΟΡΑΙΟΣ
1654 - 1729

ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

1775 - 1809

«Όποιος τον τόπο μας τιμά,
μες στην ψυχή μας μπαίνει,
και στους ανθρώπους φωτεινό
παράδειγμα θα μένει!».

N.A

Εφημερίδα επικοινωνίας και ενημέρωσης των Απανταχού Βραγγιαντινών Αγράφων • Έτος 11ο, Φύλλο 41ο - Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2010
Ιδιοκτήτης: Σύλλογος Βραγγιαντινών Αγράφων Ευρυτανίας, Πειραιώς 6, 104 31 Αθήνα, τηλ. 210-5231647, Fax: 210-5234190-6216593
Εκδότης: Αλεξάκης Νικόλαος, Ζαγορίου 6 - 14569 Άνοιξη Αττικής - Τηλ.: 210 -8140283 Fax 210-6216593 - ΚΩΔΙΚΟΣ: 5823

Καλώς ανταμωθήκαμε εμείς οι Βραγγιανίτες!

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος ο καθιερωμένος πια απ' όλους μας χορός των Μεγαλοβραγγιαντινών, στις 23 Ιανουαρίου 2010, στο μεγάλο κοσμοπολίτικο κέντρο διασκέδασης "ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ" στο Σχηματήρι Βοιωτίας.

Από πολύ νωρίς το βράδυ, η αρκετά μεγάλη αίθουσα του Κέντρου διασκέδασης γέμισε ασφυκτικά από πολύ κόσμο: Βραγγιανίτες, φίλοι και πολλοί αξιωματούχοι.

Οι πάντα δραστήριοι και αποτελεσματικοί πρόεδροι των Βραγγιανιτικών Συλλόγων κ. κ. **Τσιώλης Κων/νος, Χρήστου Γεώργιος, Στούμπος Ιωάννης, Τσιώλης Ελευθέριος, Σπηριού Δημήτριος και Αλεξάκης Ιωάννης**, με τους άξιους Διοικητικούς Συμβούλους τους, κατάφεραν και πάλι φέτος, μονιασμένα και αγαπημένα, να οργανώσουν με επιτυχία αυτό το Πανβραγγιανιτικό Αντάμωμα και να μας δώσουν τρανή χαρά.

Να είστε καλά, αγαπητοί μου, λεβέντες! Θερμά, εγκάρδια συγχαρητήρια! Να έχετε υγεία, χαρά και προκοπή προσωπική και οικογενειακή για τη μεγάλη

χαρά που μας προσφέρετε, να μας ανταμώνετε όλους μαζί τόσο εδώ στη νέα μας πατρίδα,

τημά του: στο κλαρίνο ο δεξιό-τέχνης κ. Μαυρατζής Γεώργιος, στα ντραμς ο αγαπητός μας κ.

Ο Δήμαρχος Αγράφων κ. Χρήστος Μπούρας απευθύνει χαιρετισμό

όσο και στη γενέτειρά μας τα Μεγάλα Βραγγιανά.

Σε αυτή την αξέχαστη και χαρούμενη βραδιά ανταμώσαμε: Και ο ένας τον άλλον φιλήσανε μάτια, καρδιές μιλήσανε!

Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα παρουσίασε με θαυμάσια επιτυχία ο δεξιότέχνης κιθαρίστας και τραγουδιστής κ. Καραμπάς Φίλιππος με το άριστο συγκρό-

Αλεξάκης Μίμης, στο τραγούδι η πανέμορφη κ. Καραμπά Πόπη και οι θαυμάσιοι τραγουδιστές κ. κ. Αργυρίου Τάσος και Κάλλης Αλέκος, ο οποίος μάλιστα ξεκίνησε το γλέντι με το συγκινητικό καθιστικό τραγούδι:

**Καλώς ανταμωθήκαμε
εμείς οι Βραγγιανίτες
...Τούτο το χρόνο τον καλό**

Συνέχεια στη σελ. 3

ΟΣΙΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Παρουσιάσεις - Σχόλια
Υπό Παναγιώτου Κων. Βλάχου

στη σελ. 6

ΤΥΡΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ

Γράφει ο Ανάργυρος - Γιάννης Δ. Μαυρομύτης

στη σελ. 5

**Ελπιδοφόρο διάθημα
παρμονής του Δήμου
Αγράφων Ευρυτανίας ως έχει
"Και ποιος δεν ξέρει τ' Άγραφα, πανέμορφα
γραμμένα,
σ' όλον τον κόσμο ξακουστά, χιλιотραγου-
δισμένα..."**

Σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης ακούγεται το αθάνατο όνομα: **Άγραφα! Άγραφα! Άγραφα! Άγραφα!**

Είναι η πιο μακρόχρονη δημοκρατία στην ιστορία της ανθρωπότητας, από τα αρχαία χρόνια, τη Ρωμαϊκρατία, τα Βυζαντινά χρόνια, τη Φραγκοκρατία, την Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα.

Ο ιστορικός Δήμος Αγράφων είναι η αμόλυνη και πεντακάθαρη καρδιά του Ν. Ευρυτανίας και όλης της Ελλάδας, καθώς αποτελεί τη λυδία λίθο περιβαλλοντικής καθαρότητας σε όλη την Ευρώπη.

Υπήρξε το ασφαλές λίκνο των κλεφτών, φορέας εθνικών ιδεών, θεματοφύλακας του ελληνικού πνεύματος, της ορθόδοξης πίστης και της ελληνικής γλώσσας, ζωτικής σημασίας πνευματικό κέντρο του ελληνισμού με τις παγκοσμίως γνωστές πανεπιστημιακές Σχολές των Αγράφων και φωτεινή εστία μεγάλων αυτόφωτων δασκάλων του Γένους: **τον Όσιο Ευγένιο Γιαννούλη τον Αιτωλό, τον Αναστάσιο Γόρδιο από τα Μ. Βραγγιανά, το Θεοφάνους κ.ά.**

Το πανέμορφο και αμόλυνο φυσικό περιβάλλον του Δήμου Αγράφων, οι μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων, η ανυπαρξία υποδομών, η ξεχωριστή γεωγραφική ενότητα με τις δύσβατες ιδιαιτερότητες, η μεγάλη έκταση, οι μεγάλες αποστάσεις από τα κέντρα των όμορων Δήμων και ο σεβασμός στη μακρόχρονη ιστορία του Δήμου αποτελούν λογικά και σοβαρά κριτήρια διαμόρφωσης της τελικής κρίσης της Πολιτείας, για να παραμείνει ο ιστορικός Δήμος Αγράφων ως έχει.

Ας μείνει αυτός ο καθαρός και αμόλυτος φυσικός θρόνος της θείας μεγαλοπρέπειας με το απροσμέτρητο ιστορικό μεγαλείο που κρύβει, ως έχει:

**"ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ".
N. Γ. Αλεξάκης**

Έφυγαν για πάντα

— Αργύρης Δημητρίου Αργυρίου (Καναδάς)
— Βασίλης Θωμά Κραβαρίτης (Τάχι Θηβών) 65 χρονών.
Ειλικρινή συλλυπητήρια στους οικείους και συγγενείς.

Επιτυχόντες

— Στέργιος Στέργιος του Χρήστου
Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ)
Συγχαρητήρια

Διορθωτέα Φ. 40

(ΟΣΟΒΛΕΠΕΙΣΛΑΘΗΜΦΟΒΑΣΑΙΤΗΝΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ)

1. Σελ. 2 στη στήλη "Έφυγαν για πάντα" αντί θερμά, να γραφεί ειλικρινή συλλυπητήρια.
2. Σελ. 4, στην δεύτερη στήλη στο άρθρο "Διοικητικά όρια Βραγγιανών", αντί Δ.Α.Ο. Αιτωλ/νίας να γραφεί Δ.Δ.Ο. Αιτωλ/νίας.
3. Στο άρθρο Άγραφα: Πόνος και Νοσταλγία του Παν. Κων. Βλάχου στην πρώτη στήλη, στην 28η σειρά αντί δακράκια να γραφεί δακράκια και στην 29η σειρά αντί οξιές να γραφεί οξυές.
4. Στην σελ. 7 στην 1η στήλη στον στίχο 14 αντί περιγίγνεται να γραφεί περιγίνεται.
5. Στην σελ. 7 στην 1η στήλη στον στίχο 17 αντί ήν να γραφεί ήν και στον στίχο 18 αντί μηρον να γραφεί μηρόν.
6. Στην σελ. 7 στην δεύτερη στήλη στον στίχο 21 αντί ευδοκίμ να γραφεί ευδοκίμει, στον στίχο 30 αντί κατ να γραφεί κατ' και στον στίχο 41 αντί Σιμιτικης να γραφεί Σημιτικής.

Ανακοίνωση

Συνδρομές και δωρεές
στο επόμενο φύλλο

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ (ΕΛΛΗΝΟΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΓΡΑΦΩΝ)

Τρίμηνη έκδοση
επικοινωνίας και ενημέρωσης
των Απανταχού Βραγγιανιτών Ευρυτανίας

Ιδιοκτήτης:

Σύλλογος Βραγγιανιτών
Αγράφων Ευρυτανίας
Πειραιώς 6 Αθήνα 10431
Τηλ.: 210 5231647

Fax: 210-5234190 & 210-6216593

Εκδότης: Νίκος Αλεξάκης
Ζαγορίου 6 Άνοιξη - 14569

Τηλ.: 210 8140283 Fax 210-6216593

Σύνταξη: Νίκος Αλεξάκης
Συνδρομές ετήσιες
Εσωτερικού 5 ευρώ
Εξωτερικού 30 δολάρια

Ηλεκτρονική Σχεδίαση -Εκτύπωση

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα

Τηλ.-Fax: 210 2619003-2102625277

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Το τελευταίο αντίο στον αείμνηστο Βασίλη Θωμά Κραβαρίτη

Στις 29 Δεκεμβρίου 2009 έφυγε για πάντα από κοντά μας ο αείμνηστος και πολύ αγαπητός σε όλους μας Βασίλης Θωμά Κραβαρίτης.

Γεννήθηκε στα ιστορικά Μεγάλα Βραγγιανά Αγράφων Ευρυτανίας το έτος 1942. Οι μακαρίτες γονείς του, Θωμάς και Όλγα, τον μεγάλωσαν με στοργή και αγάπη και με χίλιες δυο υλικές στερήσεις, όπως και τ' άλλα τρία παιδιά τους, τον Κωστάκη, το Νικάκη, την Αθηνά καθώς και την αείμνηστη Λαμπρούλα, που έφυγε νωρίς, πάνω στο άθος της ηλικίας της.

Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο στο αγαπημένο του χωριό και όταν μετακόμισαν οικογενειακώς, εγκαταστάθηκαν μόνιμα στο φιλόξενο Τάχι Θηβών, στη νέα του πατρίδα. Εκεί απεφοίτησε επιτυχώς από το οχτατάξιο Γυμνάσιο Θηβών και μη έχοντας την οικονομική ευχέρεια για περαιτέρω σπουδές, ακολούθησε το επάγγελμα του ελαιοχρωματιστή.

Παντρεύτηκε μια υπέροχη γυναίκα, την αείμνηστη Μυρσίνη, με την οποία απέκτησαν δυο λαμπρά παιδιά, το Θωμά και την Όλγα, τα οποία με τις λαμπρές σπουδές τους έγιναν χρήσιμοι άνθρωποι στην κοινωνία, αντάξιοι των γονιών τους.

Μετά τον άδικο χαμό της αείμνηστης γυναίκας του Μυρσίνης, αποφάσισε, μη αντέχοντας τη σκληρή μοναξιά, να περάσει το υπόλοιπο της ζωής του έχοντας μια ανθρώπινη συντροφιά. Γι' αυτό παντρεύτηκε την εξαιρετη σύντροφό του Δέσποινα, η οποία έμεινε πια μόνη μέσα στην αιώνια θλίψη της για τον πρόωρο χαμό του λατρευτού της Βασίλη.

Την ημέρα του τελευταίου ασπασμού, πρώτα στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου και κατόπιν στο Κοιμητήριο του Ταχίου Θηβών, ήμασταν όλοι εκεί. Μεγαλοβραγγιανίτες, Θηβαίοι, φίλοι, συγγενείς, συνάδελφοι, σύλλογοι, εκκλησιαστικοί σύμβουλοι και γνωστοί, που ήξεραν, αγάπησαν και εκτίμησαν το Βασίλη μας.

Τον αποχαιρετήσαμε με σεβασμό, αγάπη και ανείπωτη λύπη. Σφράγισε την πορεία του με ποικίλες δραστηριότητες και ενάρετο βίο.

Υπήρξε μελωδικός ψάλτης της Βυζαντινής Μουσικής. Πολλές φορές τον απολαύσαμε στις εκκλησίες του χωριού μας το καλοκαίρι που ερχόταν με τους φίλους και συγγενείς του, γιατί αγαπούσε πολύ το χωριό του. Επίσης ήταν μέλος του Συλλόγου "Αναστάσιος Γόρδιος", της Χορωδίας Λαϊκής Μουσικής Θηβών και μια 4ετία υπηρέτησε τα κοινά ως Δημοτικός Σύμβουλος Θηβών.

Ο ενάρετος χαρακτήρας του, η ανεξάντλητη εργατικότητα του, η αξιοσύνη του ως επαγγελματία και ενεργού πολίτη και η βαθιά πίστη του στον Πανάγαθο Θεό όλων μας ήταν οι αξίες και οι κανόνες της ζωής του ως ελεύθερου και υπεύθυνου πολίτη.

Θα τον θυμόμαστε πάντα με συγκίνηση. Η παρουσία του θα μας λείψει. Θα μείνουν όμως η ανθρωπιά του και η καλοσύνη του. Άφησε μνήμη αιώνια και αγαθή.

Η μόνη παρηγοριά, για τα εξαιρετα παιδιά του, Όλγα και Θωμά, για τα αγαπημένα του αδέρφια, Κωστάκη, Νικάκη και Αθηνά, καθώς και για την ερίτιμη σύζυγό του, Δέσποινα, θα είναι ο Πανδομάτορας χρόνος και ο Παντοκράτορας Θεός όλων μας.

Καλό σου ταξίδι, αγαπητέ μας Βασίλη!

Ν.Γ. Αλεξάκης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΓΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Α.Γ. ΓΟΥΛΑΣ
Κ.Χ. ΓΩΝΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε.

Γραφείο: 10460, Αθήνα
Αδριανός 10460
Τηλ: 210 5231771, 210 5231772
Μετ. 0210 807 284, 0210 8171 42
ΕΣΤ: 752 900, Fax: 210 8544240

- ΑΠΟΡΡΙ
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ
- ΑΝΑΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
- ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
- ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΕΣ
- ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ

Ανακοίνωση

Όσοι δίνουν συνδρομή και δεν υπάρχει εκ παραδρομής το όνομά τους στον κατάλογο συνδρομητών μπορούν να επικοινωνούν με τον ταμία του Συλλόγου Νικήτα Τσιώλη 6937123783

Ανακοίνωση

Επιστολές και συνεργασίες δημοσιεύονται μόνο εφ' όσον υπογράφονται από το συντάκτη τους

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΥΙΟΣ

Αδειούχοι -Ηλεκτρολόγοι-Υδραυλικοί-
Κλιματισμός-Θέρμανση
Έδρα: Δομοκός Λαμίας
Τόπος Καταγωγής:
Μεγ. Βραγγιανά Αγράφων Ευρ/νίας
Τηλ.: 22320 94379, 94398 οικία
22320 23236 κατάστημα
κιν.: 6944 531094

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΤΣΙΩΛΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Γραφ.: Γ. Χατζηδάκη 10 & Νάξου
Πατήσια • 11141 Αθήνα
Τηλ./Fax: 210 2230079 - 210 2234809
Κιν.: 6944229557 •
e-mail: margoroi@otenet.gr

Α/ΦΟΙ ΠΑΡΘΕΝΗ ΓΙΑΝΝΗΣ - ΝΙΚΟΣ

Οικοδομικές εργασίες
Τιμές προσιτές
Για το σπίτι των ονείρων σας
στα Μεγάλα Βραγγιανά
Τηλ.: 24450-31753 • Κιν.:697-8958800

Οι Γραμματείς (Γραμματικοί - Γραμματ'κοί) της Κοινότητας Μεγάλων Βραγγιανών Ευρυτανίας

Η ίδρυση, η κατοίκηση και η οργάνωση της Κοινότητας των Μεγάλων Βραγγιανών αναφέρεται στα αρχαία και προχριστιανικά χρόνια, όπως η ευρύτερη περιοχή των Αγράφων.

Τα στοιχεία, τα οποία σας παραθέτω αφορούν μόνο την περίοδο από το 1900 μ.Χ. μέχρι και σήμερα.

1. Ο παπά-Λάμπρος Αλβανός

Υπήρξε ένας εξαιρετος ιερέας, ένας λαμπρός οικογενειάρχης κι ένας ευσυνείδητος Κοινοτικός Γραμματέας. Γεννήθηκε το 1873 στο Λιθοχώρι Ευρυτανίας και κοιμήθηκε το 1967 στην Πρασιά (Ζελενίτσα) Ευρυτανίας.

Ήταν απόφοιτος του Σχολαρχείου Γρανίτσας Ευρυτανίας, με άριστες γραμματικές επιδόσεις.

Σε ηλικία 27 ετών, ως νέος ιερέας, διορίστηκε στην ενορία Αγίου Γεωργίου Μ. Βραγγιανών. Τον διέκρινε η βαθιά του πίστη στο Θεό, η πραότητα του, η κοινωνικότητα του, η αγάπη και ο σεβασμός του στους απλούς και πάμφτωχους ενορίτες του, η τιμιότητά του, η δικαιοσύνη του και η πλατιά του θεολογική γνώση.

Για αρκετά χρόνια, ελλείψει άλλου εγγράμματου πολίτη, υπηρέτησε ως Γραμματέας της Κοινότητας Μ. Βραγγιανών μ' ένα φτερό, ένα μελανοδοχείο κι ένα πρόχειρο

τραπεζάκι. Εξυπηρετούσε τους απλούς και αγράμματους κατοίκους γράφοντάς τους αιτήσεις, γράμματα σε ξενιτεμένους και στρατιώτες, συμφωνητικά, αναφορές και γενικά όλα τα καθήκοντα ενός Γραμματέα της εποχής του.

Η αμοιβή του ως ιερέα και Γραμματέα ήταν οι λειτουργίες από κάθε λειτουργία και λίγο καλαμπόκι από την κάθε οικογένεια.

Όταν κάποιος μεγαλοτέλειγκας του ζήτησε να υπογράψει για να κάνει κτήμα του ένα βοσκότοπο μεγάλης έκτασης του χωριού, ο ενάρετος και δίκαιος παπά-Λάμπρος Αλβανός του απάντησε: «Δε σου βάζω υπογραφή, γιατί θέλω να σώσω το χωριό. Αν πάρεις εσύ αυτή την έκταση, πού θα βοσκάει ο φτωχός τα ζωντανά του για να ζήσει;»

Με την ερίτιμη πρεσβυτέρα του απέκτησε 10 παιδιά: τη Σοφία, τον Κοσμά, την Βασιλική, την Παρασκευή, την Ευαγγελία, το Χαράλαμπο, τη Μαρία και το Σοφοκλή, από τα οποία μόνο η Μαρία βρίσκεται στη ζωή.

2. Ο Ιωάννης Κων/νος Θεοδώρου ή Γιάνν' Δάσκαλος

Γεννήθηκε στον οικισμό Βαλάρι (Παλιοχώρι) Μ. Βραγγιανών το 1901 και πέθανε το 1989, πλήρης

ημερών.

Αν και δεν τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο, οι γραμματικές του γνώσεις ξεπερνούσαν και κάποιους αποφοίτους Σχολαρχείου. Αυτό οφειλόταν στην ισχυρή θέλησή του και την καλλιέργεια των ικανοτήτων του. Έτσι κατάφερε να γίνει ορθογράφος, καλλιγράφος και καλός χειριστής της καθαρεύουσας γλώσσας.

Το έτος 1932 μέχρι και το 1934 υπηρέτησε επιτυχώς ως Γραμματέας στην Κοινότητα Μ. Βραγγιανών και κατόπιν για κάποιο χρονικό διάστημα ως Γραμματέας στην Κοινότητα Τριδένδρου Ευρυτανίας.

Υπήρξε ένας πολύ καλός άν-

θρωπος: εργατικός, υπομονετικός, φιλήσυχος, κοινωνικός, πράος, αγαπητός, άριστος τεχνίτης, βαρελάς, χτίστης, σκεπαστής σπιτιών με πέτρινες πλάκες, γεωργός και άριστος οικογενειάρχης.

Παντρεύτηκε τη Γιαννούλα Σκαμάκη από το Τρίδενδρο και απέκτησαν 4 παιδιά: το Δημήτρη, τη Δέσποινα, τη Βασιλική και την Ευαγγελία, τα οποία και σταδιοδρόμησαν με επιτυχία στη ζωή τους.

Επίσης υπηρέτησε ως ιδιωτικός δάσκαλος στα Βλαχόπουλα, στον κτηνοτροφικό οικισμό Κριθάρια Βραγγιανών, γι' αυτό και το παρωνύμιο: Δάσκαλος.

Συνεχίζεται

Καλώς ανταμωθήκαμε εμείς οι Βραγγιανίτες!

Συνέχεια από την 1η σελ.

τον άλλο ποιος τον ξέρει, για ζούμε για πεθαίνουμε για σ' άλλο κόσμο πάμε...

Κατόπιν μπήκαν στο χορό οι αξιωματούχοι και ακολούθησαν όλοι οι άλλοι με χαρά και απεριγραπτο κέφι.

Έγινε πραγματικά ένα τρικουβερτο γλέντι, που κράτησε μέχρι αργά, κοντά στο πρωί.

Την όλη λαμπρή Παμβραγγιανική διασκέδαση τίμησαν με την παρουσία τους οι: Φούκας Ελευθέριος, τ. Γενικός Διευθυντής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, οι Βουλευτές Βοιωτίας ΠΑΣΟΚ, κ.κ. Τόγιας Βασίλειος, Τσόνογλου Βασιλική, Αγάτσα Αρία, ο Βουλευτής της Ν.Δ. Γιαννάκης Μιχαήλ, ο Νομάρχης Βοιωτίας Κλέαρχος Περγαντάς, οι Αντινομάρχες Βοιωτίας Τσιγαρίδας Γιάννης και Παπαθωμά Φανή, ο Δήμαρχος Σχηματαρίου Δημητρίου Χόντζιας Ηλίας, ο τ. Δήμαρχος Σχηματαρίου Γεωργίου Ευάγγελος, οι Αντι-

δήμαρχοι Σχηματαρίου Κόκκαλης Νικόλαος, Χρήστου Γεώργιος, η Πρόεδρος Δημοτ. Συμβουλίου Βεργή Διονυσία, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Κορλος Γεώργιος, Κουρούτος Μιχάλης, Βρούβας Σπύρος, ο Δήμαρχος Αγράφων Μπούρας Χρήστος, ο Δημοτικός Σύμβουλος Παρθένης Πέτρος, ο Πρόεδρος Συλλ. Ένωση Κριτων Ν. Καζατζάκης, Μέμος Θεμιστοκλής, ο Πρόεδρος Συλλόγου «Άγιος Γεώργιος» Τέταρτα Δηλεσίου Γιαννοπούλου Σοφία, ο Πρόεδρος Συλλ. Πετριλιώτες Σχηματαρίου Καραμπάς Στέλιος, Καψάλης Κων/νος, ο Πρόεδρος Συλλόγου Τροβάτου Κουτσολάμπρος Παναγιώτης, Μαργώνης.

Χρόνια πολλά!

Ευτυχές το νέο έτος 2010, υγεία, χαρά και προκοπή σε όλους! Καλή αντάμωση στο χωριό!

Ν.Γ. Αλεξάκης

VIP'S
INTERNATIONAL
SECURITY
ΔΥΚΑΓΕΡΜΟΙ - ΚΑΜΕΡΕΣ - ΦΥΛΑΞΕΙΣ
© 210 24 46 333

LAGGARIS TOURS
ΤΑΞΙΔΙΑ - ΕΞΟΡΤΗΣΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΙΣ
ΕΘΝΟΠΑΡΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΑΡΤΕΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΔΡΑΣΕΙΣ
ΛΑΓΓΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΕΚΤΟΡΟΣ ΑΔ, ΙΩΝ-ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 131 22, ΔΩΜΙ 067143377
ΤΗΛ - FAX 210 2473579, Κ.Τ.Η. 6977666978, ΤΗΛ. 210 2611278
EMAIL: laggaristaxis@path.forthnet.gr

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ
Κασιώνης Παναγιώτης
Αλιάρτος
Τηλ.: 22680 22606, 6977979604

ΤΥΡΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ

Του Ανάργυρου-Γιάννη Δ. Μαυρομήτη

Πανάρχαια η ανάγκη μετακίνησης των προβατοπομινών από τα βουνά στους κάμπους το χειμώνα κι αντίστροφα το καλοκαίρι. Η έλλειψη τροφής από τα χιονοσκέπαστα ορεινά βοσκοίβιαδρα τον χειμώνα κι η ανάγκη δροσιάς για το λιπαρό και πυκνόμαλλο σώμα των προβάτων, αλλά και η άφθονη και υγιεινή τροφή, που παρείχαν τα βουνά το καλοκαίρι, δημιούργησε τη νομαδική κτηνοτροφία. Έτσι, τη θερινή περίοδο, που άρχιζε τ' Αη-Γιωργίου και τελείωνε τ' Αη-Δημητρίου, τα τσελιγκάτα¹ βρίσκονταν στα βουνά και την υπόλοιπη και τη χειμερινή, στα χειμαδιά.²

Στην περιοχή των Αγράφων με τα πολλά και πλούσια θερινά βοσκοτόπια, έρχονταν και παρέμεναν ημιμόνιμοι Σαρακατσάνοι³ νομάδες, κυρίως από τον Ήπειρο τον καιρό της όψιμης τουρκοκρατίας, όπως οι πατεράδες του Κατσαντώνη στη Μήρεση (Μάραθο), του Νίκο-Θέου στη Χρύσω⁴ κ.ά.

Η τσελιγκάτικη φάρα⁵ των Μαλαμούληδων εγκαταστάθηκε στα Μεγάλα Βραγγιανά των Αγράφων⁶, όπου γεννήθηκε στα 1825⁷ ο Δημήτριος Μαλαμούλης, ο διασημότερος της φάρας.

Οι Τιμπλαλέξηδες, κατά την εποχή της Επανάστασης του 1821, βρίσκονταν στην Παλιομολόχα Ιτάμου⁸ και κατόπι εγκαταστάθηκαν στον Κλειτόθ. Για την απώτερη καταγωγή τους δεν έχω στοιχεία.

Η Θεσσαλία στα 1876-7 βρίσκεται στην επικράτεια της Οθωμανικής διοίκησης και πολλοί Αγραφιώτες τσελιγκάδες κατεβάζουν τα κοπάδια τους, για να διαχειμάσουν, στους κάμπους της γειτονικής Φθιώτιδας.

Οι Μαλαμούληδες έβοσκαν τα προβατοπομινιά τους στα λιβάδια των Βραγγιανιώτικων βοσκοτόπων, της Νιάλας, του Ακριβίου, του Καρβασαρά και των Αγράφων (χωριού και γύρω βουνών)¹⁰ και οι Τιμπλαλέξηδες στη Βουργάρα και σε λίγες περιοχές του Καπροβουνιού.¹¹

Ο Δημήτριος Γ. Μαλαμούλης προτιμούσε να κατεβάζει τα κοπάδια του στον κάμπο της Λαμίας¹² και συγκεκριμένα στους Τσοπανλάτες¹³, σημερ.

Λυγαριά¹⁴, στην αριστερή όχθη του Σπερχειού, ανάμεσα Μακρακώμης και Λαμίας, που ήταν τσιφλίκι των οικογενειών Μπαλατσού και Χατζίσκου.¹⁵ Για να φτάσει από τα Βραγγιανά στους Τσοπανλάτες, δυό δρομολόγια υπήρχαν. Το πρώτο, ξεκινάγε από τα Βραγγιανά, ακολουθούσε τον ρου του Αγραφιώτη ποταμού μέχρι τις Μπίλτσες (συνοικ. του Κεράσοβου), ανέβαινε στο Κεράσοβο κι από εκεί, ανατολικά, μέσω της γέφυρας της Νυχτερίδας (Βίνιανης) στη Μέγδοβα, ανέβαινε Στένωμα, Αη-Θανάση, Καρπενήσι, όλο ανατολικά, έφτανε στη Ράχη Τυμφορηστού (Παλιοκαζάρμα) κι από εκεί κατέβαινε προς τα Γιωργαντέικα (σημ. Αη Γιώργη), ακολουθούσε τον ρου του Σπερχειού κι έφτανε στους Τσοπανλάτες.¹⁶ Το άλλο δρομολόγιο, μάλλον μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας στην ελληνική επικράτεια (1881): Βραγγιανά - Κριθάρια - Καρύτσα - Μπελοκομίτη - Μούχα - Καστανιά - Μαστρογιάννη - Κούτσουρο - Κέδρο - Δομοκό - Ασβέστη - παράλληλα προς το ρέμα Παπίτσα - Γιαννιτσού και τελείωνε στους Τσοπανλάτες.¹⁷

Οι Τιμπλαλέξηδες, ακολουθώντας μάλλον το δρομολόγιο: Βουργάρα - Ζαχαράκη - Ροβολιάρη - Μακρακώμη - Λαμία, πήγαιναν στην περιοχή του Γαρδικιού τ. Δήμου Κρεμαστής Λαρίσης (σημ. Πελασγία)¹⁸ και του γειτονικού Σπαρτιά (τ. Δήμου Φαλάρων). Τα χωριά αυτά ήταν κεφαλοχώρια¹⁹, «χωριά, δηλαδή, που κατοικούνταν από μικρούς ιδιοκτήτες ελεύθερους καλλιεργητούς... τα οποία σε μεγάλο βαθμό ασφαλώς υπήρχαν σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, ιδιαίτερα στις ορεινές και άγονες περιοχές, που παρουσίαζαν μειωμένο ενδιαφέρον για τον κατακτητή...»²⁰ Στο Γαρδικί είχε ένα ζευγάρι ο Τούρκος Χατζημεχμέτ αγά, που το αγόρασαν οι Γαρδικιώτες (8.500 γρ.).²¹

Στην Πελασγία (Γαρδικί), ο Τιμπλαλέξης ήταν ενοικιαστής του λιβαδιού «Προφήτης Ηλίας», που το επε-

νοικίαζαν οι Ευστάθιος Χατζάκος και Γούλας Ζιάκας, για λογαριασμό της Ζωής χήρας Τριανταφύλλου και Ελένης Γ. Σανοπούλου, αντίστοιχα, και κατά το μερίδιο που του αναλογούσε, ο Θωμάς Καραγεώργος, κτηματίας από το κοντινό χωριό Βελέσι²² (σημερ. Καμαρόβρυση)²³, και στο Σπαρτιά, όμορο χωριό της Πελασγίας του κοινοτικού λιβαδιού, που εκτεινόταν «καθ' άπασαν την περιφέρειαν του χωριού... κατά τα εγνωσμένα αυτού όρια.²⁴ Τη βοσκήσιμη περιοχή νέμονταν, πέραν των 9 παρουσιασθέντων στον συμβολαιογράφο, και όλοι οι κάτοικοι του χωριού. Η μισθωτική περίοδος άρχιζε, για τον Μαλαμούλη, από την 1η Οκτωβρίου 1876 και τελείωνε στις 23 Απριλίου του επόμενου έτους και για τον Τιμπλαλέξη από 28 Αυγούστου 1875 μέχρι 23 Δεκεμβρίου 1876. Φυσικά, τον υπόλοιπο χειμώνα, μέχρι τ' Αη-Γιωργίου, δεν ανέβαιναν στα βουνά των Αγράφων, αλλά παρέμεναν στον κάμπο, αλλά λείπει αρχειακό υλικό (συμβόλαια), για να προσδιοριστεί που ακριβώς.

Συνεχίζεται

Σημειώσεις

1. Για την ορολογία του τσελιγκάτου, Μάρκου Α. Γκιόλια, Πααδοσιακό δίκαιο και οικονομία του τσελιγκάτου. Πορεία. Αθήνα, 2004, σ.21.κ.ε., Ν. Ζηρογιάννη, Η κοινωνική μετεξέλιξη των Σαρακατσάνων. Α. Φθιωτικά Χρονικά, τ. 25/2004
2. Δ. Λουκόπουλου. Ποιμενικά της Ρούμελης, 1930, σ. 87-113
3. Γ.Β. Καββαδία. Σαρακατσάνοι, μια ελληνική ποιμενική κοινότητα Μτφρ. Μαίρη Γ. Καββαδία, Γ' έκδ. 1996.
4. Ι. Τσιγκόλη, Ιστορικά σελίδες από την ιστορίαν των Αγράφων. Δακτυλόγραφο, 14-8-1948, στο αρχείο μου.
5. Φάρα= αλφ => φυλή, γένος. Σύνολον οικογενειών φερουσών το αυτό όνομα και συνδεδεμένων δια δεσμών οικογενείας. (ΜΜΕ, ΚΓ' 825).
6. Μ. Γκιόλας, ό.π. 264
7. Εκλογικός κατάλογος Δήμου Αγραίων της Επαρχίας Ευρυτανίας. Ό.τι ακριβώς αντίγραφο την 24 Μαρτίου 1865 Κεράσοβον. Ο Δήμαρχος Αγραίων Γ.Ν. Καραβίδας. Τύποις Ε.Π. Χριστοδούλου, εν Πάτραις (Ο Δήμος Αγραίων διαιρέθηκε σε 2 δήμους, Αγραίων και Αγράφων, το 1876. Δ/μα 18-11-1876, ΦΕΚ, 51/1876).
8. Κώστα Σ. Κρικέλλη Μολόχα-Δολοπία -

Άγραφα... Αθήνα 1974, σ.21.

9. Εκλογ. Κατάλογος Δήμου Κτημενίων, Εν Φουρνά την 31 Δεκεμβρ. 1864. Ο Δήμαρχος Κτημενίων Κωστάκης Γιαννάκης. Τα πληρωθέντα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Ιωάννης Κωσταράς, Γούλας Τσιόλης, (Μήπως Τσιώτας; βλέπε: Δ.Κ. Παπακαρύ, Ιστορικά του Φουρνά των Αγράφων... Αθήνα, 1992, σ. 315). Μητρώων Αρρένων του Δήμου Κτημενίων. Καταρτισθέν εν έτει 1879, ανατυπωθέν εν έτει
10. Δ. Λουκόπουλου, ό.π. 128
11. Κώστα Σερ. Κρικέλλη, .ο.π. σ. 112
12. Ν. Ζυγογιάννη. Οι Σαρακατσάνοι στη Φθιώτιδα, π. Φθιωτικά Χρονικά, τ. 23, Λαμία, 2002.
13. Συμβόλαια: αριθ. 14722/1-9-1876, 15535/4-2-1877, συμβολαιογράφου κ. Μαυρίκα ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Λαμίας.
14. Αλεξ. Θ. Δρακάκη - Στυλ. Ι. Κούνδουρου. Αρχεία περί της συστάσεως και εξελίξεως των δήμων και κοινοτήτων, 1836-39 ... Αθήνα, 1939.
15. Οι Τσοπανλάτες ήταν τσιφλίκι της Σαϊδέ χανούμ, (θυγατέρα του Βελή πασά, εγγονή του Αλή πασά Τεπελενλή και γυναίκα του Χαλιμπίη), από την οποία, τα πρώτα μεταπελευθερωτικά χρόνια (1833-40), το αγόρασαν οι Ευάγγελος Μπαλατσός (64.000 γρόσια) και 3 ζευγάρια (1 ζευγ. ήταν έκταση γης που ο γεωργός μπορούσε να καλλιεργήσει σε ένα έτος με ένα ή δύο ζευγάρια βοδίων. Έκταση 60-200 στρέμματα οι Αλεξ. Μανσόλας με τον Παπαστάθη (13.000 γρ) Ιωάν. Μακρή. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χωριών της επαρχίας Ζητουνίου. π. Φθιωτικά Χρονικά, τ. 19, Λαμία 1998.
16. Δ. Λουκόπουλου, ό.π. 89, 96.
17. Πληροφορία του Βραγγιανίτη κ. Σπύρου Τσιώλη.
18. Δρακάκη-Κούνδουρου, ό.π.
19. Ι. Ε. Μακρή. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χωριών της επαρχίας Ζητουνίου μετά τα πρώτα μεταπελευθερωτικά χρόνια (1833-1840 μ.Χ.) σύμφωνα με τα πρακτικά της Ελληνοτουρκικής επιτροπής. Φθιωτικά Χρονικά, Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Φθιωτ. Ιστορίας, 3-4 Νοεμβρ. 2001, Λαμία, 2002.
20. Ιστορ. Ελλην. Έθνους, Εκδ. Αθην. ΙΑ', 135.
21. Ι.Ε. Μακρή, ό.π.
22. Συμβόλαιο αριθ. 13057/28-8-1975, συμβολαιογράφου Κ. Μαυρίκα ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Λαμίας.
23. Γιώργου Δημητρίου. Πόλεις, κωμοπόλεις, χωρία και οικισμοί στη Φθιώτιδα (13ος-20ός αι.) Φθιωτικά Χρονικά, τ. 27, Λαμία 2006.
24. Συμβόλαιο αριθ. 13070/29-8-1875, βολαιογράφου Κ. Μαυρίκα. ΓΑΚ Ιστορικό Αρχείο Λαμίας.

Ο ταχυδρόμος του χωριού μας

Του Γεωργίου Κ. Παρθένη - Κουτσοπάνου, Επίτιμου Δ/ντή Προσωπ. και Διοίκησης ΕΛΤΑ

Συνέχεια από το προηγούμενο

Υπήρξα ένας ταπεινός ταχυδρόμος που έκανα ευσυνειδήτα τη δουλειά μου εκεί που τάχθηκα και τίποτε περισσότερο. Επειδή όμως βλέπω ότι ως συνάδελφοι θέλεις να με τιμήσεις γράφοντας κάτι για μένα, τότε θα πρέπει να σεβαστείς και δύο δικές μου επιθυμίες.

Πρώτον, αυτά που θα γράφεις για μένα να είναι γνήσια και αυθεντικά, όπως ακριβώς τα είδες με τα μάτια της παιδικής σου αμεροληψίας και αφέλειας και δεύτερον, να μάθουν οι συμπατριώτες μου ότι, όταν πέρασα τα σύνορα της ζωής μου για τον κάτω κόσμο απ' το καταραμένο κακό σπυρί όπως το λέγαμε τότε, η ψυχή μου κουβάλησε μαζί της και το βαρύ φορτίο του πόνου μιας μεγάλης στενοχωρίας. Άφησα πίσω μου μια πατρίδα ερειπωμένη και πνιγμένη σε λουτρό αίματος απ' τον καταχτητή και τ' αδελφία μου ν' αλληλοσφάζονται απ' τον επάρατο εμφύλιο σπαραγμό. Όσοι λοιπόν απ' τους συντοπίτες μου το επιθυμούν και θέλουν, ας προσευχηθούν για μένα για να ξελαφρώσει και να γαληνέψει η ψυχή μου».

- Ο ταχυδρόμος Νίκος Ιωάννου προσλήφθηκε

προπολεμικά απ' την υπηρεσία των τότε ΤΤΤ, από αδήριτη υπηρεσιακή ανάγκη. Οι προκατόχοι του συνάδελφοι, που δεν ήταν της περιοχής, αφού εκτελούσαν τα πρώτα δοκιμαστικά δρομολόγια και διαπιστώναν τις δυσκολίες και την επικινδυνότητα αυτού, το εγκατέλειπαν και κατέθεταν τις παραιτήσεις τους. Το αγροτικό αυτό δρομολόγιο ήταν ένα απ' τα χειρότερα της υπαίθρου. Εξυπηρετούσε εκ περιτροπής τα χωριά του Δήμου Αγράφων. Χωρία αποκεντρωμένα και απέχοντα ακόμα και εβδομήντα χιλ. απ' τα αστικά κέντρα Καρπενησίου και Καρδίτσας, ασφυκτικά εγκλωβισμένα και σφηνωμένα ανάμεσα σε κακοτράχαλα πανύψηλα βουνά, εξού και κατ'Αγραφα ή Κράκουρα κατά τον ποιητή μας Κώστα Κρυστάλλη. Δυσπρόσιτα στην πρόσβαση λόγω ανύπαρκτου οδικού δικτύου, αποτελούμενο από επικίνδυνα μονοπάτια και κατσικόδρομους. Αλλά όμως χωριά με ελεύθερες ψυχές, ιστορία και παράδοση, όπως ήταν και κείνα του Σουλίου, των Τζουμέρκων, του Ολύμπου, της Τριπολιτσάς κλπ. Όποιοι το αναλάμβαναν να το εκτελέσει, έπρεπε από μικρός να είναι ζυμωμένος με τις τοπικές συνθήκες και δυ-

σκολίες για ν' αποκτήσει εμπειρίες να χρησιμοποιεί εναλλακτικές λύσεις όταν η επικοινωνία των χωριών αυτών γίνονταν προβληματική.

Η μορφολογία και η σύσταση του εδάφους υφίστατο κάθε τόσο αλλοιώσεις, διαβρώσεις, κατολισθήσεις και οι κατσικόδρομοι σαρώνονταν απ' τους ισχυρούς ανέμους και καταστρέφονταν από έντονες βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις και παγωνιές. Μάλιστα στα επικίνδυνα σημεία από νεροσυρμές, ο ταχυδρόμος έπρεπε να βαδίζει με τα τέσσερα με το βαρύ φορτίο της τσάντας χιαστί στην πλάτη, γιατί αν ξέκοβε, τότε «χαίρε βάθος αμέτρητον και δυσθεώρητον». Επίσης έπρεπε να έχει τα μάτια του τέσσερα και να βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση απ' τα κατακυλισμάτα των πετρωμάτων από διάφορες αιτίες και περισσότερο απ' τα αιγοπρόβατα των κτηνοτρόφων που έβοσκαν στα υψώματα. Στα μέρη αυτά από πτώση πέτρας σκοτώθηκε ο πρώτος τη τάξει Σαρακατσάνος αρχιτσελιγκας του χωριού μας και της ευρύτερης περιοχής των Αγράφων και ένας απ' τους μεγαλύτερους γαιοκτήμονες του θεσσαλικού κάμπου που παραχειμάζε τα χιλιάδες ζώα του

Συνεχίζεται

Τά΄Αγραφα (Παρελθόν - Παρόν - Μέλλον) στην Παλαιά Βουλή

Παρουσιάστηκε επίσημα στην Παλαιά Βουλή τό δίτομο έργο « Τά΄Αγραφα στή διαδρομή τής΄Ιστορίας» (Πρακτικά Συνεδρίου: 8 Αύγουστου Τροβάτο, 9 Αύγουστου ΄Αγραφα, 10 Αύγουστου Μεγ. Βραγγιανά)

Μέ την καταλυτική, πλήρη θείας χάριτος, συμμετοχή του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμου, πραγματοποιήθηκε ή εκδήλωση τής πρώτης, επίσημης παρουσίασης του δίτομου έργου: «Τά΄Αγραφα στή διαδρομή τής΄Ιστορίας» (Πρακτικά Συνεδρίου: 8 Αύγουστου Τροβάτο, 9 Αύγουστου ΄Αγραφα, 10 Αύγουστου Μεγ. Βραγγιανά). Η Πανευρυτανική Ένωση, μέ τήν άκάματη φροντίδα του προέδρου της κ. Κων. Παπαδόπουλου, κατόρθωσε νά τιθασεύσει τόν μεγάλο όγκο τών εισηγήσεων πού παρουσιάστηκαν κατά τίς τρείς ήμέρες πού διήρκησε τό Συνέδριο τών ΄Αγράφων, και μέ τήν βοήθεια τών συνεργατών του έφερε εις πέρας και παρουσίασε ένώπιον του πολυπληθούς άκροατηρίου, πού βρέθηκε στην αίθουσα τής Παλαιάς Βουλής, στην Αθήνα, τούς δύο τόμους μέ τά πρακτικά του έν λόγω Συνεδρίου, τήν έκδοση τών όποιων ανέλαβε ή Ένωση.

Μέ τήν επίμελεια τής εκδήλωσης από τόν Γ.Γ. τής Πανευρυτανικής Ένωσης, φιλόλογο κ. Αθανάσιο Σταμάτη, ό λόγος δόθηκε, για τήν έναρξη, στον Πρόεδρο τής Ένωσης, κ. Κωνσταντίνο Αντ. Παπαδόπουλο ό όποιος, άφου χαιρέτησε τήν τιμητική παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμου, αναφέρθηκε στο ιστορικό τής πραγματοποίησης του Συνεδρίου στα τρία χωριά τών ΄Αγράφων, και κυρίως στο χρονικό τής διαδικασίας έκδοσης του έργου και ευχαρίστησε όλους τούς συντελεστές για τήν όργάνωση και πραγματοποίηση του Συνεδρίου, τήν έκδοση τών Πρακτικών και τήν εκδήλωση για τήν παρουσίασή τους. Κατόπιν, συμβολικά, ό κ. Πρόεδρος τής Πανευρυτανικής Ένωσης παρέδωσε στον θεσμικό εκπρόσωπο του λαού τών ΄Αγράφων, Δήμαρχο ΄Αγράφων, κ. Χρήστο Μπούρα, ειδική συλλεκτική έκδοση του δίτομου έργου τών Πρακτικών, μέ τήν προτροπή και τήν ευχή νά χρησιμεύσει ως άκλόνητο έπιχείρημα για αυτόνομη ύπαρξη του Δήμου στον νέο αυτοδιοικητικό χάρτη τής χώρας.

Στή συνέχεια, ό συντονιστής τής παρουσίασης τών Πρακτικών, όμότιμος

΄Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος στο βήμα τής Παλαιάς Βουλής, μέ τούς εισηγητές τής εκδήλωσης.

καριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος. Μέ τό άδιαμφισβήτητο κύρος του, ως προκαθημένου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος, μέ τήν εύλογια του λόγου του πού διαπνέεται από άγαπητική διάθεση για τόν Άνθρωπο, μέ τήν παρουσία του πού έμπνέει αισθήματα σεβασμού και πνευματικής ανάτασης, μίλησε για όλα όσα τόν συνδέουν μέ τήν Εύρυτανία, τά ΄Αγραφα και τούς ανθρώπους τους, για τό πνευματικό έργο τής Πανευρυτανικής Ένωσης, τά Πρακτικά του Συνεδρίου τών ΄Αγράφων, και μεταξύ άλλων τόνισε: «Δύο τόμοι έφρυνας, για κείνους πού ξέρουν, δέν είναι λίγος κόπος. Χρειάζονται πολλές θυσίες, ξενύχτια, άρκετά έξοδα πού σημαίνει συμμετοχή μέ τρόπους θυσιαστικούς, και αυτό πρέπει νά τονίσουμε ιδιαίτερα. Διότι μία εκδήλωση σαν αυτή, στο χώρο αυτό, και σαν αυτά πού σημαίνει τό Συμπόσιο αυτό, ή παρουσίαση αυτής τής έργασίας είναι μία νότα αισιοδοξίας σε μία έποχή στενάχωρη, σε μία έποχή πού όλοι μας ξέρουμε τά προβλήματα τής συγχύσεως πού επικρατούν αλλά κυρίως τής έγωπάθειας και του ιδανικού του βολέματος...»

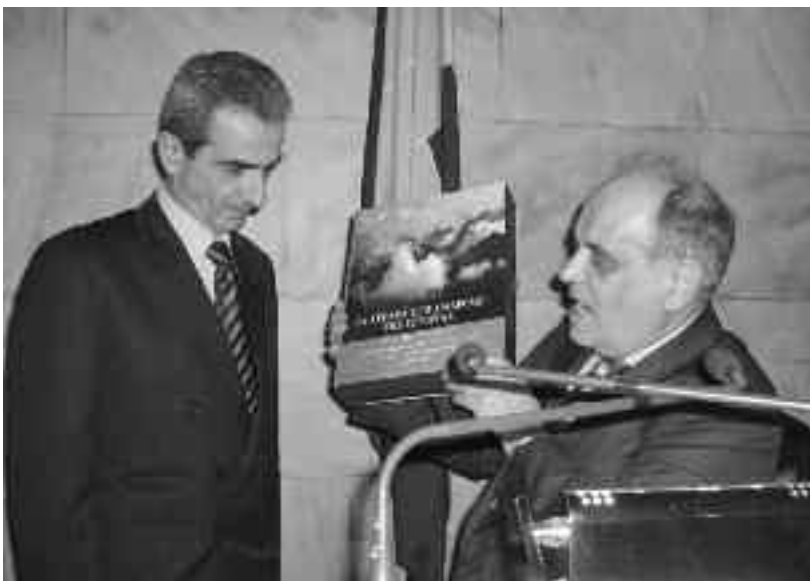
Η παρουσίαση του έργου τών Πρακτικών, όπως προέβλεπε τό πρόγραμμα, έγινε από πέντε διαπρεπείς, στα έπιστημονικά πεδία τά όποια υπηρετούν, έπιστήμονες. Συγκεκριμένα, ό όμ. καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Αθανάσιος Παλιούρας, ό Δρ. Φιλολογίας, τ. Διευθυντής Έρευνών του Κέντρου Λαογραφίας τής Ακαδημίας Αθηνών κ. Αικατερινίδης Γεώργιος, ό Καθηγητής και Γραμματέας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παναγιώτης Κοντός, ό Φιλολόγος, Παλαιογράφος, Προϊστάμενος του Ιστορικού και παλαιογραφικού Αρχείου του Μορφωτικού ΄Ιδρύματος τής Έθνικής Τραπεζής τής Ελλάδος κ. Άγαμέμνων Τσελίκας και ή Αρχαιολόγος και Δημοσιογράφος κ. Λίτσα Χατζηφώτη. Οί εισηγήσεις τους και όλα όσα προηγήθηκαν θά δημοσιευθούν αναλυτικά σε έπόμενο τεύχος του περιοδικού «Εύρυτανικά Χρονικά».

Η εκδήλωση έκλεισε μέ άποφώνηση από τόν Γ.Γ. τής Πανευρυτανικής Ένωσης, φιλόλογο, κ. Αθανάσιο Σταμάτη.

Κατά τήν διάρκεια προσέλευσης του κοινού προβαλλόταν φωτογραφικό όδοιπορικό στα ΄Αγραφα μέ τίτλο: «Εκεί πού πετούν οι άετοι», φωτογραφίες Γ. Τάσιος, κείμενα Γ. Αθανασιάς. (Παραγωγή: «Technovision Εύρυτανική Προβολή»).

΄Ο Σύλλογος «Αναστάσιος Γόρδιος» εκπροσωπήθηκε από τόν πρόεδρό του Κωνσταντίνο Σπ. Τσιώλη. Παρών ήταν και ό πρώην Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Σωτήριος Δ. Ζαμπάκας. Επίσης παρευρέθησαν ό Πρόεδρος του Συλλόγου «Αη-Γιάννης ό Θεολόγος» κ. Γεώργιος Άγ. Χρήστου, ό Πρόεδρος του Συλλόγου «Η Κοίμηση τής Θεοτόκου» Βαλαρίου κ. Αναστάσιος Άργυρίου, ό Πρόεδρος του Συλλόγου «Απόστολος Παύλος» κ. Ιωάννης Στούμπος και από τόν Σύλλογο «Άγ. Άντώνιος» Δένδρου ό κ. Χαράλαμπος Ιωάννου. Άκόμη παρόνες ήταν, από τά Μεγ. Βραγγιανά, ό Νομαρχιακός Σύμβουλος και πρώην Άντινομάρχης κ. Δημήτριος Ήλ. Τσιώλης και ό Άντιδήμαρχος ΄Αγράφων κ. Πέτρος Π. Παρθένης.

Κ.Τ.

΄Ο Πρόεδρος τής Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Κων/νος Παπαδόπουλος παραδίδει στον Δήμαρχο ΄Αγράφων κ. Χρήστο Μπούρα τήν ειδική, συλλεκτική έκδοση του δίτομου έργου τών Πρακτικών.

καθηγητής Βυζαντινής ΄Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Αθανάσιος Παλιούρας, έδωσε τόν λόγο στον Δήμαρχο ΄Αγράφων κ. Χρήστο Μπούρα για νά άπευθύνει προσφώνηση, σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα. Ό κ. Δήμαρχος, μεταξύ τών άλλων, ανέφερε πώς στόχος του Δήμου είναι νά παραμείνει στα σημερινά διοικητικά του όρια και πώς τό όνομα «΄Αγραφα» είναι μη διαπραγματεύσιμο, κόκκινη γραμμή, για όλους τούς Άγραφιώτες.

Έπαινετικά σχόλια για τήν Πανευρυτανική Ένωση και τούς ανθρώπους της, για τήν πραγματοποίηση του Συνεδρίου τών ΄Αγράφων και τόν άθλο τής έκδοσης τών Πρακτικών του, σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, περιλάμβαναν και οι χαιρετισμοί του βουλευτού Εύρυτανίας κ. Ηλία Καρανίκα και του Νομάρχη Εύρυτανίας κ. Κων/νου Κοντογεώργου. ΄Υποσχέθηκαν μάλιστα πώς θά στηρίξουν τά δίκαια αιτήματα τών Άγραφιωτών για ένα καλύτερο αύριο του τόπου μας.

Άκολούθως, χαιρετισμό άπήυθυνε, προς τούς παρευρισκομένους, ό Μα-

Ὁσίου Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ ἐπιστολαί

Παρουσίασις-Σχόλια
ὑπὸ Παναγιώτου Κων. Βλάχου

Εισαγωγικόν σημείωμα

Την δημοσιευομένην ἐπιστολήν ἀπέστειλεν ὁ Ὁσιος Εὐγένιος ἀπὸ τα Βραγ-
γιανά των Ἀγράφων εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν 25ην Μαρτίου 1679. Ἡ δια-
χεόμενη εἰς το περιεχόμενον τῆς υπερβατικῆ θεώρησις τῆς ζωῆς ὑπὸ το πρί-
σμα τῆς αἰωνιότητος συνδέεται με το εὐσημον τῆς ἡμέρας, εορτῆς τοῦ Ευα-
γγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν ὁποίαν δια τοῦ ἀγγελικοῦ χαιρετισμοῦ ἀνηγ-
γέλθη ἡ ἔλευσις τοῦ Σωτῆρος καὶ λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου.

Ὁ ἀποδέκτης τῆς ἐπιστολῆς Φώτιος εἶναι γνωστός καὶ λίαν ἀγαπητός εἰς
τον Εὐγένιον ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς διαμονῆς του εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ὁπότε
διέτρεξε σοβαρὸν κίνδυνον. Ὅτε ὁ προστάτης τοῦ Πατριάρχου Κύριλλος Λού-
καρις κατεδικάσθη ὑπὸ των Τούρκων εἰς θάνατον κατόπιν ραδιουργιῶν των
παπικῶν καὶ τοῦ «δεξιωτάτου ὁργάνου» των Ἀρχιερέως Βεροίας Κυρίλλου
Κονταρή, ὁ Εὐγένιος ἐθρήνησε τὴν ἀπώλειαν τοῦ Λουκάρεως, θεωρῶν αυ-
τόν μάρτυρα τῆς πίστεως, ἰσάξιον των ὁμολογητῶν καὶ των ἁγίων τῆς Εκ-
κλησίας, συνέταξε δε δι' αὐτόν καὶ ἀσματικὴν ἀκολουθίαν.

Ἡ τοιαύτη ὁμῶς πρὸς τον Κύριλλον Λούκαριν εὐμένεια τοῦ Εὐγενίου προ-
εκάλεσε δι' αὐτόν δεινὴν περιπέτειαν. Ὁ καταλαβὼν τον θρόνον Κύριλλος Κον-
ταρῆς ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ ἐμπίστους τοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Εὐγενίου
δι' ἀνεύρεσιν τῆς συνταχθείσης ἀκολουθίας. Τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τοῦ Πα-
τριάρχου ἀνεκοίνωσεν εἰς τον Εὐγένιον ὁ νεαρός Φώτιος «προσεδρεύων
παρὰ τῷ Πατριαρχίῳ καὶ τοῖς νοταρίοις καταλεγόμενος», διατελέσας καὶ
μαθητῆς τοῦ Εὐγενίου.

Ὁ Εὐγένιος ἀπέκρυψε τὴν ἀκολουθίαν, τὴν ὁποίαν μὴ ευρόντες οἱ ἀπε-
σταλμένοι τοῦ Πατριάρχου, ὠδήγησαν τον συντάκτην των εἰς το Πατριαρχεῖον
πρὸς ἀπολογία. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου Κονταρῆ σταθερὰ στά-
σις τοῦ Εὐγενίου καὶ ὁ πρὸς τον Λούκαριν ἐπαιδὸς του εἶχον ὡς συνέπειαν
τὴν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματός του καθαίρεσιν. Τον Εὐγένιον, μετὰ τὴν βραχείαν Πα-
τριαρχίαν τοῦ Κονταρῆ, ἀποκατέστησεν ὁ ἀνελθὼν εἰς τον θρόνον ἐνάρετος
Πατριάρχης Παρθένιος ὁ Γέρων.

Πρὸς τον Φώτιον, ὁπως ὁ Ἀναστάσιος Γόρδιος σημειῶναι, ὁ Εὐγένιος «διὰ
βίου ἐδείκνυε τὴν φιλίαν καὶ ὡς υἱὸν αὐτοῦ εἶχε πνευματικόν, ἐκείνης τε ἕνεκα
τῆς εὐεργεσίας καὶ τῶν ἄλλων ὧν εἶχε χρηστῶν ἠθῶν, ὡς δῆλον καὶ ἐκ πολλῶν,
ὧν πρὸς αὐτόν ἐκ διαφόρων τόπων γέγραφεν ἐπιστολῶν».

Ἡ ἐπιστολή ἐγράφη το ἔτος 1679, τρία ἔτη πρὸ τῆς ἐπισυμβάσης τὴν 5ην
Αυγούστου 1682 ἐκδημίας τοῦ Εὐγενίου. Προφανῶς ἐγράφη καθ' ὑπαγόρευσιν
ὑπὸ τινος των μαθητῶν του, διότι εἶχε πλεον ἐξησθηνμένην τὴν ὄρασιν. Εἶ-
ναι, ἄλλωστε, γνωστόν ὅτι ἐπιστολαί τοῦ Ὁσίου Εὐγενίου ἐγράφησαν διὰ χει-
ρός καὶ τοῦ πεφιλημένου μαθητοῦ τοῦ Ἀναστασίου Γορδίου.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς καταφαίνεται ὅτι ὁ Ὁσιος Εὐγένιος
καὶ εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν διετήρει ἀκμαίαν τὰς πνευματικὰς του δυ-
νάμεις καὶ ἀμείωτον τὴν τρυφερότητα των αισθημάτων του. Ὁ λόγος του εἶ-
ναι διαυγής, τὰ διανοήματά του κρυστάλλινα, το ὕφος χαρίεν, ἀποστάζον ευ-
γένειαν ψυχῆς· ἡ πρὸς τον ἀποδέκτην τῆς ἐπιστολῆς ἐκτίμησις δια τὴν μα-
κρὰν σιωπὴν του γίνεται με θωπεύουσαν εἰρωνείαν καὶ ἐκδηλον λεπτότητα.
Τὰ δεινὰ του γήρατος παρουσιάζει ὡς προμήνυμα ταχείας πορείας τοῦ πρὸς
τον Χριστόν. Καίτοι εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐξοδὸν του ἐκ τοῦ ἐπιγείου βίου, πα-
ραμένει στοργικὸς των ἀδικουμένων προστάτης.

Ἀκολουθεῖ το κείμενον τῆς ἐπιστολῆς:

Βραγιανὰ 25 Μαρτίου 1679

Φώτιος

Κύρ Φώτιε, υἱὲ φωτὸς καὶ ἡμέρας, ὑγιαίνων μοι εἶης ἐν Χριστῷ
μετὰ τῆς σῆς κατ' οἶκον ἐκκλησίας καὶ τῶν φίλων.

Ὁ ζῆλος τῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ διάπυρος τοῦ κρείττονος ἐπιθυμία
οἰκεῖα ταῦτα, κύρ Φώτιε, θεῶ καὶ ἀνδράσι σοφοῖς καὶ ἀνακειμένοις
φίλα. Τίνος οὖν χάριν οὐκ ἐζήλωσεν ἡ ἀγάπη σου τὸν κρείττονα
ζῆλον ἀλλὰ τὸν ἥττονα (κωμικῶς εἰπεῖν), τὸν χαμερπῆ δηλονότι καὶ
ἄδικον καὶ θεῶ καὶ ἀνθρώποις ἀπαρέσκοντα; ἐζήλωσε τὴν διάθε-
σιν τινῶν βαρυθύμων φίλων καὶ ὤμοσεν ὡς ἐκεῖνοι τὴν ἐμὴν ἀπεί-
πασθαι φιλίαν καὶ ἀποφορτίσασθαι αὐτὴν ὡς ἐπαχθῆ καὶ ἀσύμ-
φορον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἦν, οὐκ ἂν παρεσιώπησε τοσοῦτον μεταξύ

χρόνον, καὶ οὔτε διὰ γράμματος ἡμᾶς ἠσπάσω οὔτε διὰ λόγου
πάνυ τούτων δεομένους ὡς καταπονουμένους ὑπὸ τῶν ἐπαχθῶν
καὶ βαρέων παθῶν τοῦ μογεροῦ γήρατος· ὅφ' οὐ ἔχομεν ἀτυχῆ-
ματα πολλὰ μέτρον καὶ λόγον ὑπερβαίνοντα, πρὸς τούτοις καὶ τὰ
τῶν φίλων ἀνήκοα. Πῶς ἄρα, λέγω, ἔχει τὰ τοῦ ἐμοῦ Φωτίου, τὰ
τοῦ ἐντὸς ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἐκτός, καὶ πῶς τὰ κατὰ τὸν οἶκον
αὐτοῦ καὶ ὅπως οἱ ἐκείνου χρηστοὶ παῖδες οἱ γνήσιοι τοῦ γένους
διάδοχοι; ταῦτα ἡμῖν ἀκροάματα φίλα καὶ ἐράσματα καὶ πάνυ πο-
θητά. Ταῦτα ὡς παρὰ παιδὸς πατρί μοι προσαγγεληθέντα νομίζω·
ἐπὶ τοιούτοις ἐγὼ τοῖς μηνύμασι χαίρω εὐαγγελιζόμενος, κἂν μὴ
τινος εὐπορῆ διαγγέλματος.

Πολλάκις οὖν ἡ νέκρωσις τοῦ καταράτου τούτου γήρατος καὶ
ἡ τούτου ἔκλυσις ἐκολόβωσε τὰ φυσικὰ κινήματα, ἀλλὰ κατὰ ψυχὴν
πάνυ διαφερόντως ποθοῦμεν εἰδέναι καὶ ἀκούειν τι καινότερον. Ἴσθι
τοίνυν, εἰ σοι δοκεῖ, δι' ὀλίγων ὅτι παντάπασιν ἐκλείπει τοῦ ἐνὸς
ὄμματος τὸ φίλον φῶς, τοῦ δὲ ἄλλου ὡς ἀπὸ κάπνης τὰ πράγματα
καθορᾷ. Ταῦτα καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια μηνύουσιν ἡμῖν τὴν τα-
χεῖαν πρὸς Χριστόν πορείαν, ἣν μοι γενέσθαι σύννευξαι θεοφιλῆ καὶ
ἀκατάγνωστον. Ἀλλὰ σύ, ὦ τέκνον, εἰ σοι δοκεῖ, καὶ γραμμάτων
δίχα πρσκύνησον τὸν Παναγιώτατον πρὸς ἐμοῦ· εἰπέ ὡς ἐξ ἐμοῦ
καὶ τοῦτο, φιλανθρώπως ἰάσασθαι τὸν τετρωμένον πρῶην Φανα-
ρίου Ἰωσήφ τρόποις οἷς οἶδε κακῶς ἤδη ἔχοντα καὶ διωκόμενον ὑπὸ
τῶν ψευδαδέλφων ὡς κακοποιὸν καὶ ταῦτα μὴδὲν ἄτοπον ἑαυτῷ
συνειδότα ἢ τῆ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ· ὁ γὰρ Κεφαλληνίας καὶ ὁ
Ναυπάκτου λίθους σχεδὸν κατ' αὐτοῦ ἦραν.

Ἐκ τῆς χινοφεγγωφῶτος καὶ βαθυσκίου Γούβας τῶν Ἀγράφων
, ἀχθ' Μαρτίου κε'.

Σὸς εὐχέτης ἀεὶ ὁ Εὐγένιος.

Σχόλια

Υἱὲ φωτὸς καὶ ἡμέρας = ἀποκαλῶν ὁ Εὐγένιος τον ἀποδέκτην τῆς ἐπιστολῆς
«υἱὸν φωτὸς καὶ ἡμέρας» δημιουργεῖ χαρίεσσαν φράσιν· το φως (τα
φῶτα, ὁ φωτισμός) συνδέονται ἐτυμολογικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐννοιολογι-
κῶς με το ὄνομα Φώτιος. Συγχρόνως ἀποτελεῖ καὶ εὐχὴν. Καὶ σήμε-
ρον εἰς νέους ἀνθρώπους εὐχόμεθα νὰ εἶναι «παιδιά τῆς καλῆς ἡμέ-
ρας».

κατ' οἶκον ἐκκλησία = οἱ οικογενεῖς, τὰ μέλη τῆς οικογένειας.

ὁ ζῆλος τῶν ἀγαθῶν = ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἐπιδίωξις των ἀγαθῶν.

ἡ διάπυρος ἐπιθυμία τοῦ κρείττονος = το νὰ ἐπιθυμῆ (καὶ νὰ ἐπιδιώκη) κα-
νεῖς το καλύτερον.

οἰκεῖα = γνώριμα (καὶ ἐπιθυμητά).

ἀνακειμένοι = παρακειμένοι, οἰκεῖοι, προσφιλεῖς, φίλοι.

φίλα = προσφιλή, ἀγαπητά.

τίνος χάριν = διὰ ποῖον λόγον, ἕνεκα ποίας αἰτίας.

ἐζήλωσεν, ἀόριστος τοῦ ρήματος ζηλώω - ὦ = ἐπιδιώκω με ζῆλον.

κρείττωνος ζῆλος = ἀνωτέρα ἐπιδίωξις, το ἀνώτερον.

ἥττωνος (ζῆλος) = κατώτερος ζῆλος, εὐτελής ἐπιδίωξις.

χαμερπῆς = μικροπρεπῆς, ἀναξιοπρεπῆς, τιποτένιος.

ἀπαρέσκων = ὁ μὴ ἀρεστός.

βαρύθυμος = ὁ κατεχόμενος ἀπὸ δυσάρεστα συναισθήματα, ἀδιάφορος.

ὤμοσεν = ὠρκίσθη, ἔκαμε ὄρκον (το ρῆμα ὀμνυμι, ὀμνύω).

ἀπείπασθαι = νὰ ἀπορρίψου

ἀποφορτίσασθαι = νὰ ἀποβάλου ὡς φορτίον, νὰ ξεφορτωθῶν.

ἐπαχθῆς = βαρῦς

εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἦν = ἀν δὲν ἦταν αὐτό, ἀν δὲν συνέβαινε κάτι τέτοιο.

οὐκ ἂν παρεσιώπησε = δὲν θα σιωπούσες.

τοσοῦτον μεταξύ χρόνον = τόσον ἐνδιάμεσον χρόνον.

οὔτε διὰ γράμματος ἡμᾶς ἠσπάσω = δὲν ἐστείλες εἰς ἡμᾶς ἀσπασμόν οὔτε
δι' ἐπιστολῆς, δὲν μοι ἐγράψες.

πάνυ τούτων δεόμενος = ἀν καὶ εἶχα πολλὴν ἀνάγκην (ἐνν. ἐπικοινωνίας).
καταπονοῦμαι = υποφέρω, κουράζομαι φοβερά.

‘Οσίου Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ ἐπιστολαί

Συνέχεια από την 9η σελ.

ἐπαχθὴ καὶ βαρέα πάθη= παθήματα πολύ σοβαρά, βαρεία και επώδυνα.
μογερόν γῆρας= τα γηρατεία που προκαλούν πόνους, τα κοπιώδη και επώδυνα.
μέτρον καὶ λόγον ὑπερβαίνοντα= που υπερβαίνουν (ξεπερνούν) το μέτρον και την λογική, είναι υπερβολικά.
ἀνήκοος= ο μη γνωσθείς, ο μη ακουόμενος.
λέγω ἄρα ἔχει τὰ τοῦ ἐμοῦ Φωτίου= λέγω (σκέπτομαι, διαλογίζομαι) πως ἄραγε να είναι τα πράγματα (η κατάσταση) του ιδιού μου Φωτίου.
Ο Ὅσιος Ευγένιος, αφού κατά ἔμμεσον τρόπον εκφράζει παράπονον δια την μακράν σιωπήν του Φωτίου, ομιλεῖ τώρα με οικειότητα και ενδιαφέρον δια τον ἴδιον και τους οικείους του.
τὰ κατὰ τὸν οἶκον αὐτοῦ= τα σχετικά με την οικογένειάν του.
χρηστοὶ παῖδες= τα ἐνάρετα παιδιά του.
γνήσιοι τοῦ γένους διάδοχοι= τα οποία (παιδιά) θα αναδειχθῶν γνήσιοι συνεστιταί της οικογενείας.
ἀκροάματα φίλα= ακούσματα, πληροφορία προσφιλείς.
ἐράσμιά τε καὶ ποθητά= αξιολάπητα και πολυπόθητα.
Ταῦτα ὡς παρὰ παιδὸς πατρί μοι προσαγγελέθοντα νομίζω= θεωρῶ αυτά (τας καλὰς εἰδήσεις) ὡς αν απευθύνωνται εις ἐμὲ ὡς πατέρα ἀπὸ πνευματικόν μου) παιδί.
ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις... εὐαγγελιζόμενος = δια τα τοιαῦτα μηνύματα ἐγὼ χαίρω ὡς κατ' ἐξοχὴν ευχαρίστους εἰδήσεις.
κὰν μὴ τινος εὐπορῆ διαγγέλωτος= και αν ἀκόμη δεν ἔχω κάποιον ἀγγελμα. ἢ νέκρωσις του κατηραμένου γῆρατος= η νέκρωσις (ἀδράνεια) του σώματος ἐξ αἰτίας του κατηραμένου γῆρατος.
ἢ ἔκλυσις= η χαλάρωσις, η ἐκ του γῆρατος ἐξασθένεισις.
ἐκολόβωσε τὰ φυσικὰ κινήματα= ἐμείωσε την δυνατότητα των φυσιολογικῶν κινήσεων.
κατὰ ψυχὴν= ὅσον ὅμως ἀφορὰ την ψυχὴν, την ψυχικὴν μου κατάσταση, την ψυχικὴν μου διάθεσιν.
ποθοῦμεν... καινότερον= ἐπιθυμοῦμεν πολὺ να μάθωμεν κάτι ευχάριστον, κάτι νεώτερον.
ἴσθι = μάθε, γνῶριζε.
εἶ σοι δοκεῖ= ἐάν νομίζεις, ἐάν σου φαίνεται (ἐνδιαφέρον).
παντάπασιν ἐκλείπει ... φίλον φῶς= ἔχει πλήρως χαθὴ το περιπόθητον φῶς του ἐνὸς οφθαλμοῦ, ἔχω χάσει πλήρως το φῶς του ἐνὸς οφθαλμοῦ, ἔχω τυφλωθῆ ἀπὸ το ἓνα μου μάτι.
τοῦ δὲ ἄλλου... καθορᾶ= ἀπὸ το ἄλλο δε μάτι βλέπω τα πράγματα ὡς μέσα ἀπὸ καπνοδόχον.
ταῦτα ... πορεῖαν= ὅλα αυτά (η τύφλωσις) και τα ὁμοία του (σωματικά παθήματα) προμηνύνουν ὅτι ταχέως θα πορευθῶ προς τον Χριστόν (θα ἀποδημήσω προς Κύριον, θα ἀποθάνω).
ἦν μοι (πορεῖαν) ... ἀκατάγνωστον = η οποία (πορεία μου προς τον ουρανόν) προσευχήσου και συ μαζί μου να είναι ἀποδεκτὴ ἀπὸ τον Θεόν, (σύμφωνη με το θέλημά Του) και χωρίς κατηγορίαν (καταδίκην).
καὶ γραμμάτων δίχα= και χωρίς ἐπιστολήν.
προσκύνησον τὸν Πατριάρχην πρὸς ἐμοῦ = να υποβάλης τα σέβη (τα προσκυνήματά μου) εις τον Πατριάρχην.
καὶ εἰπέ ἐξ ἐμοῦ τοῦτο= εἰπέ αὐτό ἀπὸ ἐμὲ, παρακάλεσέ τον ἀπὸ μέρους μου.
φιλανθρώπως ἰάσασθαι ... τρόποις οἷς οἶδε= να θεραπεύσει με τον τρόπον που γνῶριζῆ (με φιλανθρωπία) τα τραύματα του (Επισκόπου) πρώην Φαναρίου Ἰωσήφ, δηλαδὴ να ἀντιμετωπίσει με ἐπιείκεια την περίπτωσιν του προς ἀποκατάστασιν.
κακῶς ἤδη ἔχοντα= ευρισκόμενον ἤδη εις κακὴν κατάσταση
διωκόμενον ... ἐκκλησίᾳ= ο οποίος διώκεται (κατηγορεῖται) ὡς κακοποιός ἀπὸ ψευδαδελφούς, ἐνὼ οὐδὲν παράτυπον ἔχει εις την συνείδησιν (και τας ἐνεργείας) του παρὰ την Ἐκκλησίαν του Χριστοῦ.
λίθους σχεδὸν κατ' αὐτοῦ ἦσαν= σχεδὸν ἐσήκωσαν (και ἐρριψαν) ἐναντίον τους λίθους, ἐξετόξευσαν ἐναντίον του βαρείας κατηγορίας.
χιονοφειγάρωτον, βαθύσκιον= Την Γούβαν των Βραγγιανῶν (τόπον της διαμονῆς του) ο Ὅσιος Ευγένιος χαρακτηρίζει με διάφορα ἐπίθετα εις τας ἐπιστολάς του. Ἀλλοῦ την ἀποκαλεῖ ἀνήλιον και ἠλιοστερή (με κάποιαν δυσθυμίαν), διότι τα υψηλά ὄρη ἀποκρύπτουν ἐπὶ πολλὰς ὥρας της ἡμέρας τον ἥλιον. Ἐνταῦθα ευχαρίστως την ἀποκαλεῖ χιονοφειγάρωτον και βαθύσκιον. Και τα δύο αὐτά ἐπίθετα δημιουργοῦν εὐάρεστον συναίσθημα εις τον ἀναγνώστην. Ὅταν είναι πανσέληνος, το σκεπασμένον ἀπὸ χιόνι ἐδαφος λάμπει και παρέχει θαυμάσιον θέαμα, ἐνὼ το θέρος η βαθεῖα σκία των δένδρων προσφέρει εὐάρεστον ἀναψυχὴν εις τον ἀνθρώπον.

«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Από τον πρώην Δήμαρχο & νυν Αντιπρ/δρο
των Αγράφων Βαγγέλη Κατσιφό,
Οικονομολόγο, Διευθυντή Αγροτικής Τράπεζας

Ο σημερινός Νομός Ευρυτανίας: ἀπὸ την ἰδρυση του Κράτους μας, Ἰ. Καποδίστριας, λειτούργησαν 5 Δήμοι 1832-1872, 6 Δήμοι 1872-1912 (το 1872 ο Δήμος «Αγράφων Αγραίων» χωρίσθηκε σε 2, Δήμο «Αγράφων» & Δήμο «Αγραίων»), β) ἀπὸ το 1912, Ἐλ. Βενιζέλος, λειτούργησαν 82 ΟΤΑ μέχρι το 1998, γ) σήμερα με την μεταρύθμιση του ΠΑΣΟΚ το 1999 - 2010 λειτουργοῦν 11 Δήμοι.

Συνένωση Δήμων, να: - ὄχι: Ο ἱερός θεσμός «Δήμος» & «Νομαρχία» πρέπει να υπηρετεῖται με **Αρετὴ & Τόλη & Γνώσεις**. 100δες Δήμαρχοι, Ἀντιδήμαρχοι λειτούργησαν χωρίς αὐτά τα προσόντα, 100δες με ἀνικανότητα & ἀνεπάρκεια, 100δες με τεράστια διαπλοκή ἢ και διαφθορά. Γι αὐτό προέκυψε η **πολιτικὴ βούληση** των κομμάτων για συνένωση Δήμων. Γνωρίζαμε ἀπὸ 2004 τη ΝΔ, ἀλλὰ και το ΠΑΣΟΚ, ὅτι θα προκύψει 2^{ος} ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ. Ἐχουμε τις ευθύνες μας ἐμεῖς οἱ Αυτοδιοικητικοί. Ἀς ἀφήσουμε τα κροκοδείλια κλάματα για τους Δήμους μας, που ἀκούγονται ὡς κύκνειο ἄσμα. Είναι υπεκφυγὴ ἀνικανότητας ὁποῖου ἀιρετοῦ μεταφέρει τις ευθύνες μόνο στην Πολιτεία, ἀφού ο Δημοτικός Κώδικας είναι γνωστός & σχεδόν τέλειος. Κάποιοι Δήμοι της Ἐπικράτειας **διοικήθηκαν ἠθικά ἀλλὰ ἀναποτελεσματικά**, πολλοὶ οἱ Δήμαρχοι με διοικητικὴ ἀνεπάρκεια & ἀνικανότητα, χωρίς τιμιότητα & διαφάνεια, χωρίς **ἀναπτυξιακὴς** πρωτοβουλία. Η πλειοψηφία των πολιτῶν (αθόρυβων & ἐντιμων) βλέπει με **ἀπαξίωση** τους Ἀιρετοῦς των Δήμων κυρίως, γι αὐτό είναι ἐπὲρ του «**Καλλικράτη**». Το ἐπιστημονικό προσωπικό της Αυτοδιοίκησης προτείνει «Καλλικράτη». Οἱ Ἐκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη & των Ἐπιθεωρητῶν Δημοσίου είναι ἀρνητικὴς για τους σημερινούς Δήμους & προτείνουν «Καλλικράτη».

Οἱ σημερινοὶ Αυτοδιοικητικοί, παραμένουμε τοπικιστές & ἐπὲρ «Καλλικράτη» ο καθένας στο μπόι του. Κάποιοι υποκριτικοὶ & **ἀντιφατικοί**, ἀφού το 2008 ἔλεγαν ΝΑΙ και τώρα ΟΧΙ (η το ἀντίθετο). Κάποιοι θα πολεμήσουν τον «Καλλικράτη», ἀλλὰ θα ζητήσουν την ψήφο σας να τον υπηρετήσουν. Ἐδῶ προσοχή μεγάλη.

Πως λειτούργησαν πολλοὶ Δήμαρχοι: Μόνο 214 Δήμοι πήραν πιστοποίηση για το Δ' πακέτο ἀπὸ τους 1034. Ἐκτός ἀπὸ τις ευθύνες της Πολιτείας & τις ἰδιαιτερότητες κάθε Δήμου, δυστυχῶς 100δες **ἀιρετοί** υπήρξαν χωρίς **Αρετὴ & Τόλη**, ὅπως: 1) ἐφήρμισαν «Αυτοδιοίκηση παλουκίου & φασουλιάς» (**δηλαδὴ δεν ἀναμέρησαν το παλούκι για να ἀνοίξει ο δρόμος & δεν ἐξασφάλισαν νερό στα σπίτια για να μένουν ἀνοιχτά τα λάστιχα**), 2) προσέλαβαν πλεονάζον εργατικό προσωπικό & ὄχι μηχανικούς & οικονομολόγους να ἀξιοποιήσουν τις νέες δυνατότητες και την τεχνολογία, 3) χωρίς διαφάνεια & τιμιότητα, με τεράστια διαπλοκή & διαφθορά, 4) χωρίς κριτήρια προτεραιοτήτων & 100δες ἰδιωτικά ἐργάκια, 5) χωρίς ἰσονομία, ὅλα σε ἡμέτερους, 6) δεν τηροῦσαν το Δημοτικό Κώδικα, εἶπαν ὄχι στο Λογιστικό Σχέδιο, 7) δεν υπηρέτησαν καθόλου την ἀνάπτυξη και δεν ἰδρυσαν «Δημοτικὴς Ἀναπτυξιακὴς Ἐταιρείες», 7) δεν ἔβαλαν οἰκιστικὴς και περιβαλλοντικὴς κανόνες.

Ευρυτανία & «Καλλικράτης 2010»: Ὅποιο σχῆμα προκύψει ἀπὸ τη νέα τεράστια μεταρύθμιση, ἀπὸ 5 Δήμους ἕως 1 Δήμο, θα είναι λειτουργικότατο, θα προκύψουν ἀιρετοί που θα λειτουργήσουν καλύτερα ἐπὲρ του πολίτη & του περιβάλλοντος. Μας φοβίζονται τα μεγάλα σχῆματα, ὅμως ἀς σκεφτοῦμε την ἐποχὴ του 1832-1912. Ὅλοι μας λέμε ὅτι ο «Καποδίστριας 1998» πήγε πολὺ καλύτερα ἀπὸ τις Κοινότητες. Ἀς σκεφτοῦμε ὅτι η προοπτικὴ μας είναι μόνο «Αγροτουριστικὴ, ἐπισκέπτες σε λειτουργικούς παραδοσιακούς οἰκισμούς, σε φυσικό περιβάλλον χωρίς ἀνεμογεννήτριες». Πρότασή μου για 5 Δήμους: Κτημενίων (**ἐδρα Φουρνάς**), Καρπενησίου (**Καρπενησίου, Δομνίστας, Προυσσοῦ, Ποταμιάς**), Ἀπεραντίων (**Ραπτόπουλο, Γρανίτσα**), Αγραίων (**ο Βίνιανης**), Αγράφων.

Δήμος Αγράφων & προτάσεις μου: 1^η) Ἀν το Υπουργεῖο διατηρήσει Δήμους, ἀπὸ τους πρώτους να ἀφήσει των **Αγράφων** για λόγους **ιστορικούς**, γεωμορφολογίας, περιβάλλοντος, **αγραφοτουριστικὴς** προοπτικῆς, συναισθηματικὴς γιατί «**πατρίδα μας είναι τα παιδικὰ μας χρόνια & οἱ ρίζες μας**». Θα ἀγωνισθῶ για αὐτό & ἀγωνίσθηκα (**ἀρετὴ & τόλη το 1999-02, ἀπογραφὴ 2001, ἄρση στοιχείων ἀποκλεισμοῦ Αγράφων, πρόσληψη μηχανικού**). Τις 18-3-2001 κάναμε την ἐπανάσταση της ἀπογραφῆς, 2^{ος} Δήμος στο Νομό με 3.700 κατοίκους, **μέγα** κριτήριο, πιστώσεις εκατομ € στη 10ετία 2002-11 & πολλὰ-πολλὰ ἄλλα. Παρὰ τις πιεστικὴς προτάσεις μου ἀπὸ 2003: α) για διεκδίκηση της «**Ἐπίσημης Ἱστορικότητας των Αγράφων**» δεν ἐστάλη οὔτε ἐγγραφάκι, β) για την δημιουργία Δημοτικῆς Ἐταιρείας «**Αγραφοτουρισμός**», πήρα την ἀπάντηση **Ἦναι αὐτό**: Ὅμως το Μάρτιο 2011 πρέπει να ξανακάνουμε «Ἐπανάσταση Ἀπογραφῆς» με στόχο τις 4.000. 2^η) Να ἐπιδιώξουμε με τους Δήμους της οροσειράς των Αγράφων, Ευρυτανικῶν & Θεσσαλικῶν, να δημιουργήσουμε τον μεγάλο «**Δήμο Αγράφων**», με ἰσχυρὴ ἀναπτυξιακὴ προοπτικὴ, Πανελληνίως & Ευρωπαϊκῆς ἐμβέλειας. 3^η) Ἄμεσα λειτουργικότατο σχῆμα θα είναι οἱ 3 ὁμοροὶ Δήμοι (Αγράφων, Βίνιανης, Φραγκίστα) με το πανίσχυρο ὄνομα «**Δήμος Αγράφων**», ἰστορικὴ ἐδρα Ἀγραφα και **μόνιμο** Ἀντιδήμαρχεο. Δημαρχεο σε Κερασοχώρι ἢ Φραγκίστα, ὅποια συγκεντρώνει τα κριτήρια. 4^η) Για μακροπρόθεσμη ἀνα-

Συγχαρητήρια

Θερμά συγχαρητήρια απ' όλους μας αξίζουν στον Πρόεδρο κ. Χρήστου Γεώργιο και στο άξιο Δ.Σ. του δραστήριου Συλλόγου "Αι-Γιάννης ο Θεολόγος" για την κατασκευή δύο ωραιότατων πέτρινων βρυσών.

Τη μία την έχτισαν στη μαγευτική τοποθεσία, μέσα στα έλατα, δυτικά και λίγο πιο πέρα από το όμορφο εκκλησάκι του Αγίου Αθανασίου, για να δροσίζει τους περαστικούς, τα ζώα και τα πουλάκια.

Την άλλη την κατασκεύασαν στη θέση **Τσιλιτούρα**, πρόσοψη με τον κεντρικό δρόμο, που οδηγεί προς τον Απάνω Μαχαλά, κάτω από δυο ψηλά, φουντωτά, αιωνόβια, βαθύσκιωτα έλατα, για να χαρίζει το δροσερό και καθαρό νερό της στους διαβάτες και στη γύρω περιοχή.

Το νερό, στη βρύση της Τσιλιτούρας και από εκεί στον Προφήτη Ηλία (Αι-Λια), το έφεραν οι κ.κ. Γούλας Πέτρος και Κατσιμής Σίμος από τη Ροδόπολη Αττικής, πληρώνοντας τα έξοδα εκσκαφής του ορύγματος και της τοποθέτησης των πλαστικών αγωγών, σωλήνων στον κ. Τσιάρα Τιμόθεο από το Τρίδενδρο Αγράφων. Ο Δήμος Αγράφων διέθεσε τους σωλήνες, ο δε πρόεδρος του χωριού μας κ. Γούλας Ευάγγελος, με το φορτηγό αυτοκίνητο της Κοινότητας, μετέφερε χώματα για το σκέπασμα (μπάζωμα) του αγωγού νερού.

Τους ευχαριστούμε θερμά όλους και τους συγχαίρουμε για τα καλά τους έργα.
Η σύνταξη

Στη μαγευτική θέση Άγιος Αθανάσιος Βραγγιανών η πέτρινη βρύση, έργο του Συλλόγου Αϊ-Γιάννης ο Θεολόγος

«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Από τον πρώην Δήμαρχο & νυν Αντιπρ/δρο των Αγράφων Βαγγέλη Κατσιφό, Οικονομολόγο, Διευθυντή Αγροτικής Τράπεζας

Συνέχεια από την 7η σελ.

πτυξιακή προοπτική οι 5 Δήμοι (**Ασπροποτάμου, Απεραντίων, Φραγκίστας, Βίνιανης, Αγράφων**) σε 1 με το πανίσχυρο & βαρύ όνομα «**Δήμος Αγράφων**», ιστορική έδρα τα Άγραφα & μόνιμο Αντιδημαρχείο. Έδρα όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα θετικά & τα λιγότερα αρνητικά κριτήρια (**οδικό άξονες, αποστάσεις, δημόσιες υπηρεσίες & υποδομές, δημοτικές υπηρεσίες & υποδομές, παραγωγικός ιστός & ιδιωτικές υποδομές, αναπτυξιακή προοπτική**).

Ανεξάρτητα τι θα αποφασίσει το Υπουργείο, ο κάθε νέος Δήμος πρέπει να ιδρύσει & λειτουργήσει «Αναπτυξιακή Εταιρεία».

Παρατήρηση στο νέο Νόμο: Το σχέδιο Νόμου διατηρεί τον τοπικισμό και είναι επιζήμιο. Το 1/2 των Δημοτικών και Περιφερειακών Συμβούλων να ψηφίζονται από το σύνολο των ψηφοφόρων, όχι μόνο από τον σημερινό Δήμο ή τον σημερινό Νομό. Να ανοίξουν τα σημερινά σύνορα Δήμων & Νομών για να εξυπηρετηθούν οικισμοί και να προκύψουν σχήματα προοπτικής. Να γίνεται γενικός έλεγχος των Δήμων από Ειδικό Σώμα Ελεγκτών. Το 1/2 των Βουλευτών να είναι Περιφερειακοί.

Επιθυμία μου να είμαι ανεξάρτητος υποψήφιος Δήμαρχος, μόνο σε τυχόν συνένωση Δήμων και να προκύψω ύστερα από διαδημοτική συνενόηση Αυτοδιοικητικών και νέων υποψηφίων της περιοχής, διαφορετικά Δ. Σύμβουλος. Όποιο σχήμα και να προκύψει πρέπει, με τις αρχές του Χριστού, τις γνώσεις του Ελληνομουσείου Αγράφων (Γούβα Βραγγιανών) και την αγωνιστικότητα του καπετάνιου Κατσαντώνη, να προσφέρουμε στην περιοχή μας. Σας ευχαριστώ, τηλ. 6973.699657.

Αρχείο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών (4)

Με εκτενή αφιερώματα στα 20 χρόνια από την δολοφονία (1989) του Παύλου Μπακογιάννη και τα 60 χρόνια από την τραγωδία (1949) του Καρπενησιού, κυκλοφόρησε το τεύχος 4, του 2ου εξαμήνου του 2009, του Αρχείου Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών. Με αφορμή τις δύο αυτές τραυματικές, για τον τόπο μας, εμπειρίες ο εκδότης και επιμελητής του περιοδικού, Καθηγητής κ. Κλεομένης Κουτσούκης στο σημείωμα της Σύνταξης τονίζει: «**Οι πολιτικές και ιδεολογικές αντιθέσεις υπάρχουν και είναι εύλογο να υπάρχουν, αλλά ο τρόπος συνδιαλλαγής τους δεν πρέπει και δεν μπορεί να είναι άσκηση βίας του ενός εναντίον του άλλου.**»

Επίσης στις βιβλιοπαρουσιάσεις, μεταξύ άλλων, παρουσιάζεται και η ποιητική συλλογή του εκδότη μας κ. Νικ. Αλεξάκη, "Άγραφα, Πόνος και Νοσταλγία" και ανθολογείται το ποίημά του Γενέθλια Γη.

Κ.Τ.

**Ο αντιδήμαρχος Αγράφων Πέτρος Παρθένης σας εύχεται
Χρόνια Πολλά & Χριστός Ανέστη**